

Αγιορείτες Μικρασιάτες ηγούμενοι του αιώνα μας (2ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Στη μονή Καρακάλλου μόνασαν αρκετοί Μικρασιάτες μοναχοί, μεταξύ των οποίων διακρίνεται ο δραστήριος κι ενάρετος ηγούμενός της Κοδράτος. Γεννήθηκε στα Βρύουλα το 1859, πόλη που χαρακτηριζόταν για την ευσέβειά της, κι ανέδειξε πολλούς μοναχούς και μάλιστα Αγιορείτες. Νέος ήλθε στη μονή, την οποία αγάπησε και υπηρέτησε άοκνα, με υπακοή και προθυμία. Για ένα διάστημα διετέλεσε Οικονόμος του μετοχίου της μονής στην Κασσάνδρα. Ηγούμενος εξελέγη από την αδελφότητα το 1914. Ο μητροπολίτης Νείλος, που τον χειροτόνησε, είχε υπάρξει δάσκαλός του στην πατρίδα τους. Ως γνώστης της τουρκικής γλώσσας εξυπηρέτησε το τότε τουρκοκρατούμενο Άγιον Όρος σε διάφορες υποθέσεις του. Ως ηγούμενος δεν έπαυσε να 'ναι ακούραστα εργαζόμενος στις πιο ευτελείς υπηρεσίες κι ένας ασκητής στο κοινόβιο.

Ήταν χαρισματούχος ποιμένας, θαυμάσιος λειτουργός, έμπειρος πνευματικός, ακτήμων κι ελεήμων, καλός παρηγορητής των θλιβομένων, άνθρωπος του θεού γνήσιος[32]. Γράψαμε παλαιότερα περί αυτού. Μέχρι την τελευτή του δεν έπαυε να συμβουλεύει και να καθοδηγεί. Επί 58 έτη φώτιζε τη μονή του και τους γύρω

του. Εκοιμήθη το 1940 από το βάρος των γηρατειών και εισήλθε στην ποθητή αιώνια χαρά του Κυρίου του[33].

Η ιερά μονή Σίμωνος Πέτρας επί 150 έτη περίπου στην πλειοψηφία των μοναχών της ήταν μικρασιατική. Πρώτος γνωστός ηγούμενος Μικρασιάτης είναι ο Σεραφεΐμ από τ' Αλάτσατα (1796-1863), ο οποίος ανέπτυξε μεγάλη δραστηριότητα για την ανακαίνιση της ουρανογείτονης μονής. Τον διεδέχθη ο Νεόφυτος, που ήταν συμπατριώτης του, και θεωρείται νέος κτίτορας της μονής. Εργάστηκε επί πολλά έτη φιλότιμα υπέρ αυτής, πρόσφερε τη μεγάλη πατρική του περιουσία, περιόδευσε επί τετραετία στη Ρωσία προς συλλογή εράνων, μετά την καταστρεπτική πυρκαϊά του 1891, και ηγουμένευσε επί 45 έτη. Ανεπαύθη εν Κυρίω από τους πολλούς του κόπους το 1907.

Για το όλο έργο του τιμήθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο κι άφησε αγαθή μνήμη άριστου ηγούμενου. Διεκρίθη για τη φιλοπονία του, τη φιλομάθειά του, τη φιλοθεία του, τη φιλανθρωπία και φιλαδελφία του. Επίσης Αλατσατιανός ήταν και ο διάδοχος του Νεοφύτου Ιωαννίκιος, ο οποίος ανέλαβε την ηγουμενία ένα έτος προ του θανάτου του Γέροντός του, γιατί εκείνος είχε παραιτηθεί λόγω ασθενείας και γήρατος. Η μητέρα του Ιωαννικίου εκάρη μοναχή, όπως και του Νεοφύτου. Νέος ήλθε και αυτός στη Σιμωνόπετρα κι εργάστηκε θερμά υπέρ αυτής. Ως γνώστης της ρωσικής γλώσσας συνόδευσε τον ηγούμενό του στο τετραετές ταξίδι τους στη Ρωσία, φυλάγοντας ωραίο ημερολόγιο, περιόδευσε το λείψανο της αγίας Μαγδαληνής στη Μ. Ασία. Εξελέγη παμψηφεί ηγούμενος της μονής. Συνέχισε τα έργα των προκατόχων του. Διεκρίνετο για τη φιλοπονία του, την ιεροπρέπεια, τη βαθειά γνώση της βυζαντινής μουσικής, την ελεημοσύνη και την ευλάβεια. Εκοιμήθη νέος λόγω χρόνιας ασθένειας (1864-1919)[34].

Ο ηγέτης των λαμπρών ηγουμένων Μικρασιατών Σιμωνοπετριτών και Αγιορειτών είναι ο Ιερώνυμος (1871-1957). Γεννήθηκε στο Ρεΐζ-Δερέ και η μητέρα του εκάρη μοναχή, όπως ο αδελφός του κι οι αδελφές του. Αναλώθηκε από νέος σε πολλές διακονίες της μονής. Το 1920 εξελέγη ηγούμενος της μονής. Είχε διατελέσει γραμματέας, βιβλιοθηκάριος, εκκλησιαστικός, οικονόμος μετοχίων. Διεκρίθη ως υποδειγματικός μοναχός και άριστος ηγούμενος, περί της φήμης του οποίου έγραψαν πολλοί. Οι επιστολές του προς τα πνευματικά του τέκνα υπολογίζονται σε δέκα χιλιάδες. Είναι επίσης γνωστός ως ιεροψάλτης, μουσικοσυνθέτης, υμνογράφος, εκδότης ακολουθιών και βίων, αλλά κυρίως για τον ασκητικό κι ενάρετο βίο του.

Η διάκριση, η καρτερία, η ταπείνωση, η εγκράτεια, η ακτημοσύνη, η φιλοπτωχία και η αγάπη στόλιζαν τον βίο του. Από το 1931 παρέμεινε ως Οικονόμος στο μετόχι των Αθηνών, του ναού της Αναλήψεως στον Βύρωνα, όπου πλήθη

περνούσαν κάτω από το πετραχήλι του, μεταξύ των οποίων πολλοί προσφιλείς του πρόσφυγες. Εκεί εκοιμήθη και ετάφη και στη μνήμη όλων όσων τον γνώρισαν και άκουσαν γι' αυτόν μένει ως ένας άγιος[35].

Όταν αναχώρησε για την Αθήνα ο μακαριστός Ιερώνυμος κλήθηκε από τη μονή Διονυσίου ο Βουρλιώτης Καισάριος, που ηγουμένευσε καλώς μέχρι το 1940. Κατόπιν αναχώρησε για την Αθήνα κι αργότερα για μικρό διάστημα ηγουμένευσε στη μονή Ξενοφώντος. Τα έτη της ηγουμενίας του ήταν δημιουργικά. Εκοιμήθη στην Αθήνα τυφλός το 1969[36].

Τον μουσικολογιώτατο Καισάριο διεδέχθη ο επίσης Βουρλιώτης Χαραλάμπης, που ηγουμένευσε από το 1941 μέχρι το 1973, που απεβίωσε, με δύο χρονικές διακοπές που είχε παραιτηθεί και κατόπιν επανεξελέγη. Διακρινόταν για την απλότητά του, την ασκητικότητά του, την πραότητα, το φιλακόλουθο και φιλήσυχο πνεύμα και την υπομονή του[37].

Τον ταπεινόφρονα ηγούμενο Χαραλάμπη διεδέχθη ο μικρασιατικής καταγωγής λόγιος αρχιμανδρίτης Αιμιλιανός, ο οποίος διοικεί τη μονή σήμερα.

Στη μονή Ξενοφώντος, εκτός του Καισαρίου που αναφέραμε, είναι γνωστοί δύο Μικρασιάτες Προηγούμενοι: Βασίλειος (Μανούσης) από Ρέγκιοϊ (1942) και Ακάκιος (Βαλασάκης) από την Κύζικο (1872-1948)[38].

Τέλος στη μονή Εσφιγμένου γνωστοί ηγούμενοι είναι Ευθύμιος Αγιαννανίτης Καισαρεύς (1797-1800), Ευθύμιος Μοσχονήσιος (1800-1804 και 1806-1833)[39]. Στον αιώνα μας αξιόλογος ηγούμενος ήταν ο Αθανάσιος και από την Ορεινή Εφέσου (1903-1975), που ηγουμένευσε επί εικοσαετία[40].

Πριν κλείσω, νομίζω δεν πρέπει να παραλείψω τη μεγάλη προσφορά του Αγίου Όρους προς τους ακτήμονες πρόσφυγες όλης της κτηματικής του περιουσίας και ιδιαίτερα στη Χαλκιδική, μετά την πολύκλαυστη μικρασιατική καταστροφή των αλησμόνητων πατρίδων της μοναχοτρόφου και αγιοτρόφου Μ. Ασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι σχέσεις μεταξύ Αγίου Όρους και Μ. Ασίας είναι μακρές και στενές και γνωστές διά αγίων και αξιόλογων μοναχών. Οι Μικρασιάτες ηγούμενοι του 20ου αιώνας είναι οι εξής, παραλείποντας ονόματα Προηγούμενων και Αρχιμανδριτών: Αθανάσιος Λαυριώτης († 1984), Κοδράτος Καρακαλληνός († 1940), Νεόφυτος († 1907), Ιωαννίκιος († 1919), Ιερώνυμος († 1957), Καισάριος († 1969) και Χαραλάμπης († 1973) οι Σιμωνοπετρίτες, και Αθανάσιος Εσφιγμενίτης († 1975), οι οποίοι διακρίθηκαν για τη δράση, τη σοφία και την αρετή τους.

32. Χερουβείμ αρχιμ., Κοδράτος Καρακαλληνός, Ωρωπός Αττικής 1986⁴.

33. Μωυσέως μοναχού, Το ήθος και το ύφος του Αγίου Όρους, Αθήνα 1996, σ. 22.

34. Μωυσέως μοναχού, «Μικρασιάτες ηγούμενοι στή Σιμωνόπετρα», Μακεδονική Ζωή 236/1986, σ. 42.

35. Μωυσέως μοναχού, Ιερώνυμος Σιμωνοπετρίτης ο Γέρων της «Αναλήψεως», Άγιον Όρος 1991.

36. Μωυσέως μοναχού, Μικρασιάτες ηγούμενοι, ό.π., σ. 43.

37. Ό.π.

38. Μοναχολόγιον Ιεράς Μονής Ξενοφώντος, 1944.

39. Κοσμά Βλάχου διακόνου, ό.π., σ. 307.

40. Μοναχολόγιον Ιεράς Μονής Εσφιγμένου, 1968, σ. 2.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου – Άγιον Όρος και κόσμος 06. Σελ. 289-296